Координациско тело на финансиските регулатори
за финансиска едукација и финансиска инклузија

КОДЕКС
НА ДОБРИ ПРАКТИКИ
ЗА
ФИНАНСИСКА ЕДУКАЦИЈА

Trupi koordinues i rregullatorëve financiar
për edukim financiar dhe inkluzion financiar

KODI
I PRAKTIKAVE TË MIRA
PËR
EDUKIM FINANCIAR

Координациско тело на финансиските регулатори
за финансиска едукација и финансиска инклузија

КОДЕКС

НА ДОБРИ ПРАКТИКИ ЗА ФИНАНСИСКА ЕДУКАЦИЈА

Trupi koordinues i rregullatorëve financiar për
edukim financiar dhe inkluzion financiar

KODI

I PRAKTIKAVE TË MIRA PËR EDUKIM FINANCIAR

август 2021 година

gusht 2021

Врз основа на Стратегијата за финансиска едукација и финансиска инклузија на Република Северна Македонија за периодот 2021 - 2025 година, донесена со Изјава за прифаќање на Стратегијата на 8.7.2021 година под бр. 02-20910/1 од страна на финансиските регулаторни институции, Координациското тело за финансиска едукација и финансиска инклузија на својата седница на 27.8.2021 година донесе

КОДЕКС НА ДОБРИ ПРАКТИКИ ЗА ФИНАНСИСКА ЕДУКАЦИЈА

Вовед

Главната цел на Кодексот за добри практики за финансиска едукација (во натамошниот текст: Кодекс) е да овозможи промоција и спроведување на висококвалитетна непристрасна финансиска едукација од страна на сите вклучени субјекти. Во современи услови на динамичен финансиски систем, финансиската едукација станува потребна за сите возрасти и за сите социјални слоеви од населението. Гледано од аспект на институциите коишто можат да придонесат во оваа област, финансиската едукација станува дел од нивната општествена одговорност и значаен аспект на градење на нивната репутација.

Со оглед на растечките потреби, постојано се зголемуваат иницијативите за финансиска едукација, како и бројот на вклучени субјекти од јавниот, приватниот и од граѓанскиот сектор, заради што потребно е да се дефинираат основите и начините за нивно вклучување, водејќи сметка да се избегнат сите можни судири на интереси. Значаен аспект е и координацијата на вклучените субјекти, како и обезбедувањето ефективни едукативни програми кои се во интерес на населението.

Со цел спроведување квалитетна и непристрасна финансиска едукација, овој кодекс утврдува низа принципи или добри практики, коишто се очекува да бидат доброволно прифатени од институциите што развиваат иницијативи за финансиска едукација. Кодексот,

Në bazë të Strategjisë për edukim financiar dhe inkluzion financiar të Republikës së Maqedonisë së Veriut për periudhën 2021 – 2025, të sjellur me Deklaratë për pranimin e Strategjisë më datë 8.7.2021 nën nr. 02-20910/1 nga ana e institucioneve rregullatore financiare, Trupi koordinues për edukim financiar dhe inkluzion financiar në seancën e vet të mbajtur më datë 27.8.2021 solli

KODIN E PRAKTIKAVE TË MIRA PËR EDUKIM FINANCIAR

Hyrje

Qëllimi kryesor i Kodit të praktikave të mira për edukim financiar (në tekstin e mëtejmë: Kodi) është të mundësojë promovim dhe zbatim të edukimit financiar me cilësi të lartë dhe të paanshëm nga ana e të gjithë subjekteve të kyçura. Në kushte bashkëkohore të një sistemi dinamik financiar, edukimi financiar bëhet i nevojshëm për të gjitha moshat dhe për të gjitha shtresat shoqërore të popullsisë. Shikuar nga aspekti i institucioneve të cilat mund të kontribuojnë në këtë sferë, edukimi financiar bëhet pjesë e përgjegjësisë së tyre shoqërore dhe aspekt i rëndësishëm i ndërtimit të reputacionit të tyre.

Duke pasur parasysh nevojat në rritje, vazhdimisht zmadhohen nismat për edukim financiar, si dhe numri i subjekteve të përfshira nga sektori publik, privat dhe civil, për çfarë është e nevojshme të përkufizohen bazat dhe mënyra e përfshirjes së tyre, duke mbajtur llogari që të shmangen të gjitha konfliktet e mundshme të interesit. Aspekt i rëndësishëm është edhe koordinimi i subjekteve të përfshira, si dhe sigurimi i programeve efektive edukative të cilat janë në interes të popullsisë.

Me qëllim të zbatimit të edukimit financiar cilësor dhe të paanshëm, ky kod përcakton një sërë parimesh ose praktika të mira, të cilat pritet që vullnetarisht të pranohen nga institucionet që zhvillojnë nisma për edukim financiar. Kodi, në esencë, i ndjek rekomandimet dhe praktikat e mira për edukim financiar të përkufizuara nga

во основа, ги следи препораките и добрите практики за финансиска едукација дефинирани од Меѓународната организација за економска соработка и развој (ОЕЦД) и Меѓународната мрежа за финансиска едукација при ОЕЦД (ИНФЕ-ОЕЦД).

I. ЦЕЛ

Овој документ ги утврдува принципите што се применуваат при спроведување на иницијативите за финансиска едукација на населението во Република Северна Македонија, со цел да се обезбеди потребната рамка на непристрасност, квалитет и транспарентност.

II. ОПФАТ НА АКТИВНОСТИ

Иницијативите за финансиска едукација се однесуваат на активностите коишто се насочени кон следните цели:
А. Подобрување на разбирањето на населението на финансиските производи и услуги и нивното користење, како и подобро разбирање на финансиските концепти и ризици;
Б. Развивање на потребните вештини и свесноста кај населението за финансиските ризици и можности, преку информирање, едукација и / или објективни совети од релевантни субјекти;
В. Развивање на способноста за носење информирани финансиски одлуки;
Г. Развивање навики за штедење, планирање на трошоците и заштита од финансиски ризици.

Под „иницијатива за финансиска едукација“ се подразбира активност, едукативни материјали или ресурси во соодветен формат развиен од институциите дефинирани во делот III подолу, со цел да се постигнат претходно наведените цели (А-Г). Меѓу другото, иницијативите за финансиска едукација би можеле да вклучуваат: едукативни предавања, работилници, семинари, вебинари, едукативни содржини на веб-страници, едукативни брошури, едукативни видеа и игри, прирачници или упатства за оваа област. Обука на сегашни или идни професионалци од финансискиот сектор (стручно усовршување, специјализирана обука) или академска обука за финансиски пра-

Organizata ndërkombëtare për bashkëpunim ekonomik dhe zhvillim (OECD) dhe Rrjeti ndërkombëtar për edukim financiar pranë OECD-së (INFE-OECD).

I. QËLLIMI

Ky dokument i përcakton parimet që zbatohen gjatë implementimit të nismave për edukim financiar të popullsisë në Republikën e Maqedonisë së Veriut, me qëllim që të sigurohet korniza e nevojshme e paanshmërisë, cilësisë dhe transparencës.

II. PËRFSHIRJA E AKTIVITETEVE

Nismat për edukim financiar u referohen aktiviteteve të cilat janë të orientuara drejt qëllimeve si në vijim:
A. Përmirësim i të kuptuarit të popullsisë për produktet dhe shërbimet financiare dhe përdorimi i tyre, si dhe të kuptuarit më të mirë të koncepteve dhe risqeve financiare;
B. Zhvillimi i shkathtësive të nevojshme dhe vetëdijësimit tek popullsia për risqet dhe mundësitë financiare, përmes informimit, edukimit dhe/ose këshillave objektive nga subjekte relevante;
C. Zhvillimi i aftësisë për sjellje të vendimeve të informuara financiare;
Ç. Zhvillimi i zakoneve për kursim, planifikim të kostove dhe mbrojtje nga risqet financiare.

Nën „nismën për edukim financiar” nënkuptohet një aktivitet, materiale edukative ose resurse në një format përkatës, të zhvilluara nga institucionet e përkufizuara në pjesën III mëposhtë, me synim që të arrihen qëllimet e përmendura paraprakisht (A-Ç). Ndër të tjera, nismat për edukim financiar do të mund të përfshijnë: ligjërata edukative, punëtori, seminare, uebinare, përmbajtje edukative në faqet e internetit, broshura edukative, video dhe lojëra edukative, doracakë ose udhëzime për këtë sferë. Trajnimi i profesionistëve të tashëm ose të ardhshëm nga sektori financiar (përkryerje financiare, trajnim i specializuar) ose trajnim akademik për çështje financiare nuk konsiderohet për nismë për edukim financiar.

шања не се смета за иницијатива за финансиска едукација.

III. ОБЛАСТ НА ПРИМЕНА (Даватели на финансиска едукација)

Овој кодекс се однесува на јавни, приватни (профитни) и непрофитни институции или граѓански здруженија заинтересирани за обезбедување финансиска едукација, а особено на:

- Институции кои обезбедуваат финансиски услуги, како што се: банки, штедилници, друштва за осигурување, осигурително-брокерски друштва, друштва за застапување во осигурувањето, берзи, депозитари, друштва за управување со инвестициски фондови, брокерски куќи, пензиски друштва за управување со пензиски фондови, финансиски друштва;
- Центри за обука или консултантски фирми коишто обезбедуваат финансиска едукација како производ или услуга во рамки на нивното работење;
- Непрофитни институции поврзани со финансискиот сектор, како што се здруженија / асоцијации/ групации;
- Непрофитни институции кои не се поврзани со финансискиот сектор, но имаат интерес за организација и обезбедување финансиска едукација, како што се невладини организации, здруженија на потрошувачи, групи наставници или истражувачки институти итн.

IV. ПРИНЦИПИ што се применуваат при спроведување на иницијативите и активностите за финансиска едукација

Давателите на финансиска едукација треба да ги почитуваат следниве принципи при спроведување на иницијативите и активностите за финансиска едукација:

- Принцип на непристрасност

Иницијативите и активностите за финансиска едукација треба да обезбедат објективно, непристрасно образование и информации без предрасуди. Давателите на финансиска еду-

III. SFERA E ZBATIMIT (Ofrues të edukimit financiar)

Ky kod u referohet institucioneve publike, private (fitimprurëse) dhe jofitimprurëse ose shoqatave qytetare të interesuara për sigurimin e edukimit financiar, e në veçanti:

- Institucioneve të cilat sigurojnë shërbime financiare, siç janë: bankat, shtëpitë e kursimit, shoqëritë për sigurime, shoqëritë e brokerimit për sigurime, shoqëritë për përfaqësim në sigurimet, bursat, depozitarët, shoqëritë administruese të fondeve investuese, shtëpitë e brokerimit, shoqëritë pensionale administruese të fondeve pensionale, shoqëritë financiare;
- Qendra për trajnim ose firma konsultative të cilat sigurojnë edukim financiar si produkt ose shërbim në kuadër të punës së tyre;
- Institucione jofitimprurëse lidhur me sektorin financiar, siç janë shoqata / asociacione / grupacione;
- Institucione jofitimprurëse që nuk janë të lidhura me sektorin financiar, por kanë interes për organizim dhe sigurim të edukimit financiar, siç janë organizata joqeveritare, shoqata të konsumatorëve, grupe të mësimdhënësve ose institute studimi etj.

IV. PARIME që zbatohen gjatë implementimit të nismave dhe aktiviteteve për edukim financiar

Ofruesit e edukimit financiar duhet të respektojnë parimet në vijim gjatë zbatimit të nismave dhe aktiviteteve për edukim financiar:

- Parimi i paanshmërisë

Nismat dhe aktivitetet për edukim financiar duhet të sigurojnë arsim objektiv, të paanshëm dhe informata pa paragjykime. Ofruesit e edukimit financiar nuk duhet të përdorin nismat e tilla për qëllime komerciale, si pjesë e fushatave të marketingut ose reklamimit. Sipas kësaj, përparësi duhet t'u jepet interesave dhe nevojave për edukim të popullsisë. Ofruesit e shërbimeve nuk duhet të përdorin nismat dhe aktivitetet për

кација не треба да ги користат таквите иницијативи за комерцијални цели, како дел од маркетинг или рекламни кампањи. Според тоа, приоритет треба да се даде на интересите и потребите за едукација на населението. Давателите на услуги не треба да ги користат иницијативите и активностите за финансиска едукација за да ги промовираат своите производи и услуги и / или да ги критикуваат оние на нивните конкуренти.

➢ Принцип на точност

Иницијативите за финансиска едукација обезбедуваат јасни, веродостојни, точни, целосни, релевантни и ажурирани информации за темите коишто ги опфаќаат.

➢ Принцип на транспарентност

Иницијативите и активностите за финансиска едукација треба да обезбедат транспарентни информации за темата што ја обработуваат. Во овој контекст, треба да се истакнат различните релевантни гледишта за обработуваните теми за да се обезбеди непристрасен пристап кон темата.

V. СОДРЖИНА НА ИНИЦИЈАТИВИ ЗА ФИНАНСИСКА ЕДУКАЦИЈА

➢ Цели

Иницијативите и активностите за финансиска едукација треба да имаат јасно одредени цели, да ги дефинираат опфатените прашања и нивната целна публика или таргет група.

➢ Јазик

Иницијативите за финансиска едукација се спроведуваат со користење едноставен јазик и терминологија, разбирливи и соодветни за целната публика. Исто така, јазикот и начинот на презентирање на едукативните содржини треба да биде приспособен на специфичните карактеристики на групите население со посебни потреби.

➢ Содржина

Содржината на иницијативите и активностите за финансиска едукација, во основа, треба да ја објасни обработуваната тема и да го олесни нејзиното разбирање, при што треба да биде соодветно приспособена на карактеристиките на целната публика.

edukim financiar që të promovojnë produktet dhe shërbimet e veta dhe/ose të kritikojnë ato të konkurrentëve të tyre.

➢ Parimi i saktësisë

Nismat për edukim financiar sigurojnë informata të qarta, të besueshme, të sakta, të plota, relevante dhe të përditësuara për temat cilat i përfshijnë.

➢ Parimi i transparencës

Nismat dhe aktivitetet për edukim financiar duhet të sigurojnë informata transparente për temën që e përpunojnë. Në këtë kontekst, duhet të theksohen pikëvështrimet e ndryshme relevante për temat e përpunuara që të sigurohet qasje e paanshme për temën.

V. PËRMBAJTJA E NISMAVE PËR EDUKIM FINANCIAR

➢ Qëllime

Nismat dhe aktivitetet për edukim financiar duhet të kenë qëllime të caktuara qartë, të përkufizojnë pyetjet e përfshira dhe publikun e tyre të synuar ose target grupin.

➢ Gjuha

Nismat për edukim financiar krahasohen me përdorimin e gjuhës dhe terminologjinë e thjeshtë, të kuptueshme dhe përkatëse për publikun e synuar. Poashtu, gjuha dhe mënyra e prezantimit të përmbajtjeve edukative duhet të jetë e përshtatur karakteristikave specifike të grupeve të popullsisë me nevoja të posaçme.

➢ Përmbajtja

Përmbajtja e nismave dhe aktiviteteve për edukim financiar, në esencë, duhet të sqarojë temën e përpunuar dhe të lehtësojë të kuptuarit e saj, gjatë së cilës duhet të jetë në mënyrë përkatëse e përshtatur karakteristikave të publikut të synuar.

Përmbajtja e nismave për edukim financiar duhet të jetë qartë e përcaktuar si material për edukim financiar dhe ndryshe nga cilado përmbajtje komerciale ose reklamuese. Rrjedhimisht, çdo përmbajtje që ka për qëllim të promovojë produkte dhe shërbime financiare, drejtëpërdrejtë ose tërthorazi, do të konsiderohet se është përmbajtje reklamimi ose komerciale.

Содржината на иницијативите за финансиска едукација треба да биде јасно утврдена како материјал за финансиска едукација и различна од која било рекламна или комерцијална содржина. Следствено, секоја содржина што има за цел да промовира финансиски производи и услуги, директно или индиректно, ќе се смета дека е рекламна или комерцијална содржина.

Иницијативите и активностите кои се преземаат за финансиска едукација треба бидат целосно издвоени од комерцијални или рекламни кампањи.

- Соработка

Доколку давателот на финансиска едукација спроведува активности за финансиска едукација во училиштата или факултетите, треба да обезбеди ваквите активности да се спроведуваат под надзор и во соработка со наставниот кадар од соодветната наставна институција.

- Користење лого или бренд

Непрофитните институции кои се даватели на финансиска едукација можат да го користат нивното лого или бренд во рамки на иницијативите и активностите за финансиска едукација што ги спроведуваат. Сепак, оваа употреба треба да биде урамнотежена и соодветна, со единствена цел идентификување на давателот на финансиска едукација.

Профитните институции кои се даватели на финансиска едукација треба да се воздржат од користење на нивниот бренд во рамки на иницијативите и активностите за финансиска едукација. Доколку давателот на финансиска едукација припаѓа на секторска организација / асоцијација, може да го користи логото на таа организација или неговото лого, под услов оваа употреба да е урамнотежена и со единствена цел да ги идентификува секторските организации / асоцијации, односно конкретниот давател на финансиска едукација.

VI. ОБУЧУВАЧИ ЗА ФИНАНСИСКА ЕДУКАЦИЈА

Сите лица на кои давателот на финансиска едукација им ја доверува задачата за презентирање и пренесување на финансиска едукација, без разлика дали се вработени, волонте-

Nismat dhe aktivitetet që ndërmerren për edukim financiar duhet të jenë tërësisht të ndara nga fushata komerciale ose të reklamimit.

- Bashkëpunimi

Nëse ofruesi i edukimit financiar zbaton aktivitete për edukim financiar në shkollat ose fakultetet, duhet të sigurojë që aktivitetet e këtilla të zbatohen nën mbikëqyrje dhe në bashkëpunim me kuadrin mësimdhënës nga institucioni përkatës arsimor.

- Përdorimi i një logo ose markë

Institucionet jofitimprurëse që janë ofrues të edukimit financiar mund të përdorin logon ose markën e tyre në kuadër të nismave dhe aktiviteteve për edukim financiar që i zbatojnë. Megjithatë, ky përdorim duhet të jetë i baraspeshuar dhe përkatës, me qëllim të vetëm, identifikimin e ofruesit të edukimit financiar.
Institucionet fitimprurëse që janë ofrues të edukimit financiar duhet të përmbahen nga përdorimi i markës së tyre në kuadër të nismave dhe aktiviteteve për edukim financiar. Nëse ofruesi i edukimit financiar i takon një organizate/ asociacioni sektorial, mund të përdor logon e asaj organizate ose logon e tij, nën kusht që ky përdorim të jetë i baraspeshuar dhe me qëllim të vetëm, të identifikojë organitatat/asociacionet sektoriale, respektivisht ofruesin konkret të edukimit financiar.

VI. TRAJNUES PËR EDUKIM FINANCIAR

Të gjithë personat të cilëve ofruesi i edukimit financiar ua beson detyrën për prezantim dhe transferim të edukimit financiar, pa dallim a janë të punësuar, vullnetar ose personel i jashtëm (në vazhdim: trajnues për edukim financiar), ata duhet të posedojnë kualifikime specifike, relevante dhe me vlefshmëri, si dhe t'u sigurohen resurse përkatëse të cilat do t'u mundësojnë zbatim efikas të edukimit financiar.
Trajnuesit për edukim financiar duhet të harmonizojnë trajnimet e tyre me programin edukativ që e ligjërojnë dhe të harmonizojnë prezantimin e tyre për temën e përpunuar me parimet e përcaktuara në këtë kod.
Kur marrin pjesë në zbatimin e nismave dhe aktiviteteve për edukim financiar, trajnuesit për edukim financiar duhet të identifikohen si një personel i cili vepron në emër të institucionit që

ри или надворешен персонал (во продолжение: обучувачи за финансиска едукација), треба да поседуваат специфични, релевантни и важечки квалификации, како и да им бидат обезбедени соодветни ресурси коишто ќе им овозможат ефикасно спроведување на финансиската едукација.

Обучувачите за финансиска едукација треба да ги усогласат своите обуки со едукативната програма што треба да ја предаваат и да ја усогласат својата презентација за обработуваната тема со принципите утврдени во овој кодекс.

Кога учествуваат во спроведување на иницијативи и активности за финансиска едукација, обучувачите за финансиска едукација треба да се идентификуваат како персонал кој дејствува во име на институцијата која е давател на финансиска едукација (независно од примарната дејност на институцијата).

VII. ИНФОРМИРАЊЕ ЗА ИНИЦИЈАТИВИТЕ ЗА ФИНАНСИСКА ЕДУКАЦИЈА

Давателите на финансиска едукација, дефинирани во делот III, за секоја одделна иницијатива за финансиска едукација треба да го информираат финансискиот регулатор од соодветната област преку електронско доставување на образецот во прилогот 1, пред започнување на активноста. Образецот содржи податоци за целта, опфатените теми, целната група, обучувачите за финансиска едукација, времетраењето на финансиската едукација и друго. Давателите на финансиска едукација се одговорни за податоците во формуларот.

VIII. ОЦЕНУВАЊЕ НА ИНИЦИЈАТИВИТЕ ЗА ФИНАНСИСКА ЕДУКАЦИЈА

Со цел да се утврди ефективноста на иницијативите и активностите за финансиска едукација што се спроведуваат, давателите на финансиска едукација треба да ја оценуваат нивната полезност периодично, користејќи методи соодветни на видот на иницијативата. Овие методи треба да овозможат споредба на добиените резултати со претходно утврдените цели за да може да се направат соодветни корекции во едукативните програми, доколку е потребно. Овие методи за оцена на полезноста

është ofrues i edukimit financiar (pavarësisht veprimtarisë parimore të institucionit).

VII. INFORMIM PËR NISMAT PËR EDUKIM FINANCIAR

Ofruesit e edukimit financiar, të përkufizuar në pjesën III, për çdo nismë të veçuar për edukim financiar duhet të informojnë rregullatorin financiar nga sfera përkatëse përmes dorëzimit elektronik të formularit në shtojcën 1, përpara fillimit të aktivitetit. Formulari përmban të dhëna për qëllimin, temat e përfshira, grupin e synuar, trajnuesit për edukim financiar, kohëzgjatjen e edukimit financiar dhe të tjera. Ofruesit e edukimit financiar janë përgjegjës për të dhënat në formularin.

VIII. VLERËSIM I NISMAVE PËR EDUKIM FINANCIAR

Me qëllim që të vërtetohet efektiviteti i nismave dhe aktiviteteve për edukim financiar që zbatohen, ofruesit e edukimit financiar duhet të vlerësojnë dobinë e tyre në mënyrë periodike, duke përdorur metodat përkatëse me llojin e nismës. Këto metoda duhet të mundësojnë krahasim të rezultateve të fituara me qëllimet paraprakisht të përcaktuara që të mund të bëhen korrigjime përkatëse në programet edukative, nëse ka nevojë. Këto metoda për vlerësim të dobishmërisë do të mund të përfshijnë: indikatorë kuantitativ për zbatimin (numri i pjesëmarrësve, vizita të faqeve të internetit), pyetësor për testim të diturisë, anketa e kënaqshmërisë, etj.

Pas përfundimit të aktivitetit, ofruesit e edukimit financiar duhet të informojnë rregullatorin financiar nga sfera përkatëse për notat e aktiviteteve të zbatuara, përmes dorëzimit të formularit në shtojcën 2 me anë elektronike. Formulari përmban të dhëna për mënyrën e notimit të programeve edukative dhe vetë notën. Ofruesit e edukimit financiar janë përgjegjës për të dhënat në formularin. Rregullatori financiar i përfshin të dhënat nga formulari i dorëzuar në informatat hyrëse për aktivitetet e zbatuara për edukim financiar për segmentin përkatës të tregut për nevojat e përgatitjes së Raportit vjetor

би можеле да вклучуваат: квантитативни показатели за примената (број на учесници, посети на веб-страници), прашалници за тестирање на знаењето, анкети за задоволство, итн.

По завршување на активноста, давателите на финансиска едукација треба да го информираат финансискиот регулатор од соодветната област за оцените на спроведените активности, преку доставување на образецот во прилогот 2 по електронски пат. Образецот содржи податоци за начинот на оценка на едукативните програми и самата оцена. Давателите на финансиска едукација се одговорни за податоците во формуларот. Финансискиот регулатор ги вклучува податоците од доставениот формулар во влезните информации за спроведените активности за финансиска едукација за соодветниот пазарен сегмент за потребите за подготовка на Годишниот извештај на Координациското тело за финансиска едукација и финансиска инклузија.

IX. ИНТЕРПРЕТАЦИЈА НА КОДЕКСОТ

Сите прашања коишто произлегуваат во врска со толкувањето на овој кодекс ќе бидат решени во соработка со надлежниот финансиски регулатор за соодветниот пазарен сегмент во Република Северна Македонија.

të Trupit koordinues për edukim financiar dhe inkluzion financiar.

IX. INTERPRETIMI I KODIT

Të gjitha pyetjet të cilat rrjedhin në lidhje me intepretimin e këtij kodi do të zgjidhen në bashkëpunim me rregullatorin kompetent financiar për segmentin përkatës të tregut në Republikën e Maqedonisë së Veriut.

ПРИЛОГ 1/SHTOJCA 1

Прилог 1. Образец за пријавување на иницијатива за финансиска едукација/Shtojca 1. Formular për paraqitje të nismës për edukim financiar
1. Име и презиме, и функција на подносителот на иницијативата/Emri dhe mbiemri, dhe funksioni i parashtruesit të nismës
-
2. Контакт детали (телефон и електронска адреса) на подносителот на иницијативата/Detaje të kontaktit (telefoni dhe adresa elektronike) e parashtruesit të nismës
-
3. Назив на организацијата – подносител на иницијативата/Emërtimi i organizatës – parashtrues i nismës
-
4. Назив на иницијативата/проектот за финансиска едукација/Emërtimi i nismës/projektit për edukim financiar
-
5. Цели на иницијативата/Qëllimet e nismës
- -
6. Целна група според возраст/Grupi i synuar sipas moshës
☐ Младо население до 22 годишна возраст/Popullsi rinore në moshë deri 22 vjet ☐ Возрасно население над 22 годишна возраст/Popullsi e rritur në moshë mbi 22 vjet ☐ Возрасно население 64+/Popullsi e moshuar 64+ ______________________
6.а. Доколку е младо население, дали е вклучен образовниот сектор во иницијативата?/Nëse është popullsi rinore, a është i kyçur sektori arsimor në nismën?
☐ Да/Po ☐ Не/Jo
6.б. Целна група според образовен сектор (доколку е одговорено со Да на претходното прашање)?Grupi i synuar sipas sektorit arsimor (nëse është përgjigjur me Po në pyetjen paraprake)?
☐ Предучилишно образование/Arsimi parashkollor ☐ Основно образование/Arsimi fillor ☐ Средно образование/Arsimi i mesëm ☐ Високо образование/Arsimi sipëror

6.в. Назив на образовната институција учесник во иницијативата (поврзано со претходното прашање)/Emërtimi i institucionit arsimor, pjesëmarrës në nismën (lidhur me pyetjen paraprake)
- -
7. Целна група според родов, социјален и друг статус/Grupi i synuar sipas statusit gjinor, social dhe tjetër
☐ Жени/Gra ☐ Невработени/Të papunësuar ☐ Претприемачи/Ndërmarrës ☐ Микро, Мали и Средни претпријатија/Ndërmarrje mikro, të vogla dhe të mesme ☐ Рурално население/Popullsi rurale ☐ Друго (ромско население, лица со посебни потреби и сл.)/Tjetër (popullsi rome, persona me nevoja të posaçme etj.) ____________________
8. Планиран број на директни учесници во иницијативата/Numri i planifikuar i pjesëmarrësve të drejtëpërdrejtë në nismën
-
9. Податоци за обучувачите/Të dhëna për trajnuesit а. Име и презиме/Emri dhe mbiemri ____________________ Образование/Arsimi ____________________ Работно искуство (институција, број на години работно искуство, посетени обуки за финансиска едукација)/Përvoja e punës (institucioni, numri i viteve të përvojës së punës, trajnime të vizituara për edukim financiar ____________________ б. в.
-
10. Тема на предавањето/та (доколку се опфатени едукативни предавања)/Tema e ligjëratës/tave (nëse janë të përfshira ligjërata edukative)
- - -
11. Времетраење на иницијативата – период (од/до)/Kohëzgjatja e nismës – periudha (nga/deri)
- -

ПРИЛОГ 2/SHTOJCA 2

Прилог 2 - Образец за оценување на спроведена иницијатива за финансиска едукација/Shtojca 2 – Formular për notimin e nismës së zbatuar për edukim financiar
1. Име и презиме, и функција на подносителот на оценувањето/Emri dhe mbiemri, dhe funksioni i parashtruesit të notimit
-
2. Контакт детали (телефон и електронска адреса) на подносителот на оценувањето/Detaje të kontaktit (telefoni dhe adresa elektronike) e parashtruesit të notimit
-
3. Назив на организацијата – подносител на оценувањето/Emërtim i organizatës – parashtrues i notimit
-
4. Назив на иницијативата за финансиска едукација врз база на која се врши оценувањето/Emërtim i nismës për edukim financiar në bazë të së cilës kryhet notimi
-
5. Кои од целите се постигнати по спроведувањето на иницијативата? Дали постои некоја цел што не е постигната и зошто?/Cilat nga qëllimet janë arritur me zbatimin e nismës? A ekziston ndonjë qëllim që nuk është arritur dhe pse?
- - -
6. Број на директни учесници при спроведување на иницијативата/Numri i pjesëmarrësve të drejtëpërdrejtë gjatë zbatimit të nismës
- - 6.а. Од нив: број на жени/Nga ato: numri i grave:
7. Број на индиректни учесници при спроведување на иницијативата (преку други канали, социјални мрежи, посети на веб-страници)/Numri i pjesëmarrësve të tërthortë gjatë zbatimit të nismës (përmes kanaleve të tjera, rrjete sociale, vizita të faqeve të internetit)
- -
8. Дали беа спроведени прашалници за нивото на знаење и оценка на активноста од страна на учесниците по реализирањето на иницијативата?/A u zbatuan pyetësorë për nivelin e diturisë dhe notim i aktivitetit nga ana e pjesëmarrësve pas realizimit të nismës?
☐ Да/Po ☐ Не/Jo Доколку одговорот е Да, наведете ги основните резултати/Nëse përgjigja është Po, cekni rezultatet bazë: ____________________ ____________________
9. Дополнителни податоци / статистика за оценувањето на спроведената иницијатива (доколку не е опфатено во претходниот дел)/Të dhëna shtesë/statistikë për notimin e nismës së zbatuar (nëse nuk është e përfshirë në pjesën paraprake)
- - -

Координациско тело за финансиска едукација и финансиска инклузија

Анета Крстевска, претседател на Координациското тело, НБРСМ;
Кристина Павлеска, помошник-претседател на Координациското тело, НБРСМ;
Милица Арнаудова Стојановска, заменик-член, НБРСМ;
Орнела Трајкоска Пендевска, член, МФ;
Ратка Целаковски, член, АСО;
Дарко Саздов, член, МАПАС;
Марија Поповска, заменик-член, МАПАС;
Ивана Бољат Секулоски, член, КХВ;
Боркица Груевска, заменик-член, КХВ;
Оливера Пановска, секретар на Координациското тело, НБРСМ.

Trupi koordinues për edukim financiar dhe inkluzion financiar

Aneta Krstevska, kryetar i Trupit koordinues, BPRMV;
Kristina Pavleska, ndihmës-kryetar i Trupit koordinues, BPRMV;
Milica Arnaudova Stojanovska, zëvendës-anëtar, BPRMV;
Ornela Trajkoska Pendevska, anëtar, MF;
Ratka Celakovski, anëtar, ASO;
Darko Sazdov, anëtar, MAPAS;
Marija Popovska, zëvendës-anëtar, MAPAS;
Ivana Boljat Sekuloski, anëtar, KLV;
Borkica Gruevska, zëvendës-anëtar, KLV;
Olivera Panovska, sekretar i Trupit koordinues, BPRMV.